

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az új katonai bünvádi eljárás.

— A katonai bünvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslatok ismertetése. —

Gerő Gyula ezredes-hadbírótól. (Vége.)

A javaslatok az ítélethozás szabályozásával kapcsolatosan megragadták az alkalmat ahhoz is, hogy a katonai büntetőtörvénynek tulságos szigorát enyhítsék. A büntetőtörvény módosítása ugyan nem igen tartozik a katonai bünvádi perrendtartás anyagához, de azért a javaslatok idevonatkozó intézkedéseit csak helyeselni lehet, mivel a katonai büntetőtörvény reformja még huzamos időt vehet igénybe.

A javaslatoknak a katonai büntetőtörvény szigorát enyhítő rendelkezései szerint a haditörvényszéknek jogában áll *igen fontos és súlyos enyhítő körülmények esetében* a törvényben meghatározott *agyonlőrés*¹ általi halálbüntetés helyett *három* évnél nem rövidebb tartamu börtönt vagy súlyos börtönt megállapítani.

Jogában van továbbá a haditörvényszéknek ugyancsak ily igen fontos és enyhítő körülmények találkozása esetén a törvényben meghatározott 10—20 évi vagy életfogytig tartó börtönbüntetést legfeljebb három évre,² a törvényben megállapított 5—10 évi hirtönbüntetést pedig legfeljebb egy évre leszállítani.

Az ítélet kihirdetése nyilvános.

Ha az ítélet jogerős és még csak ezután végrehajtandó büntetésre szól, az ítélet végrehajtását az illetékes parancsnok rendeli el akkép, hogy az ítéletet az ügynevezett «végrehajtató záradek»-kal látja el (végrehajtató rendelet).

Szabadelyű a két javaslat abban a tekintetben is, hogy az elsőfokú ítéletek ellen *perorvoslatoknak* (fellebbezés, semmisségi panasznak) enged helyet. Ily perorvoslatokkal a vádlott is, meg a vádló (magánpanaszos) is élhet. Ha a vádlott kiskorú, akkor javára, az ő akaratára

¹ A *kötéláltati* halálbüntetést nem változtathatja át a haditörvényszék ily enyhítő körülmények alapján börtönbüntetésre.

² A 10—20 évig, illetőleg életfogytig tartó börtönbüntetés leszállításánál annak *fokát* nem szabad megváltoztatni, vagyis nem szabad súlyos börtön helyett egyszerű börtönt kiszabni, ellenben az 5—10 évi börtön leszállításával egyidejűleg annak fokát is enyhébbre lehet változtatni.

ellenére is, a törvényes képviselője használhat perorvoslatot. Az illetékes parancsnok meghagyhatja az ügyészi közegének azt is, hogy ez a vádlott *javára* éljen perorvoslattal.

Fellebbezésnek az elsőfokú ítéletek ellen általában, míg a *semmisségi panasz*nak csak a *hadosztálybíró*-ságok első fokban hozott ítéletei ellen lehet helye.

A *dandárbíró*ságok ítéletei ellen bizonyos megszorításokkal *fellebbezni* lehet *semmisségi okok* miatt, valamint annak a kérdésnek eldöntése céljából is, vajjon vádlott *tanús-e* vagy nem, vagy hogy a *büntetés kiszabása* nem történt-e *tulszigorúan* vagy túlenyhén.

A *hadosztálybíró*ságok ítéleteit csak a *büntetés kiszabásának* kérdésében lehet *fellebbezéssel* megtámadni.³

*Semmisségi panasz*szal csakis a *hadosztálybíró*ság elsőfokú ítélete ellen lehet élni, az eljárásban vagy a törvény alkalmazásánál elkövetett s a törvényben egyenként felsorolt hibák (semmisségi okok) miatt. Például, ha a haditörvényszék nem volt kellőképen alakítva, vagy a haditörvényszéki ítélet döntő tényekre vonatkozó része érthetetlen stb. vagy ha a haditörvényszék nem volt illetékes, vagy ha a haditörvényszék egy büntetést vétségnek minősített vagy viszont stb.

A vádlott által használt perorvoslatok kifejtésében netalán előforduló hiányokat az ő bírói kihallgatásu útján lehetőleg pótolni kell.

De megengedik a javaslatok a polgári bünvádi perrendtartások mintájára azt is, hogy a katonai vezérügyész (honvéd koronaügyész) a dandár- és hadosztálybíroságnak meg a *jogerős* ítéletei ellen is élhessen semmisségi panaszszal, ha ezek az ítéletek a törvény megsértésén vagy helytelen alkalmazásán alapulnak. (Semmisségi panasz a jogegység érdekében).

Végül helyet engednek a javaslatok ep úgy, mint a

³ Az előadottakból is kitér, zöleg, a *hadosztálybíró*ságnál, mint fellebbezési bíróságonál esetleg a tanúk, szakértők stb. megidézésével nyilvános tárgyalásu új bizonyításvétel is tartatik, ha az alatta álló dandárbírótság ítéletét a *tanús* kérdésében fellebbezték meg, ellenben a legfelsőbb katonai (honvái) törvényeskedő a *hadosztálybíró*sági ítélet ellen bonyolított fellebbezés esetén bizonyításvételnek nincs helye s a legfelsőbb törvényeszk zárt ülésben hozza meg ítéletét, mert a *hadosztálybíró*ság ítélete ellen fellebbezéssel élni csak a *büntetés kiszabásának* kérdésében lehet.

Első magyar vill. erőre berend. hangszerr-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerrkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató felfalalója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyezők minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.** 6

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

polgári bünvádi perrendtartások, az újrafelvételnek is, vagyis megengedik, hogy a már jogerősen befejezett eljárást a vádlott javára vagy terhére újra felvegyék. Ennek főleg akkor van helye, ha olyan új bizonyítékok merülnek fel, a melyek magukban véve vagy a korábban beszerzett bizonyítékokkal kapcsolatban alkalmassáknak látszanak arra, hogy az elíteltet felmentsék vagy enyhébb büntető rendelkezés alá eső cselekmény miatt ítéljék el vagy hogy ellenkezőleg a felmentett vádlottat elítéljék.

Az ismertetett eljárási szabályok egész terjedelmükben csak a békebeli rendes eljárásra nyerne alkalmazást.

A javaslat fenntartotta azonban, a mai jogállapotnak megfelelően, mind béke, mind háboru idejére a rögtönítélő eljárást, a mely kevesebb alakissággal van összekötve és így egyedül alkalmas arra, hogy olyan esetben, a midőn egyes büncselekmények elharapódnak s a fegyelmet az igazságszolgáltatás rendes eszközeivel többé fenntartani nem lehet: rögtönös megtorlással a fenyegetett jogrend helyreállítható legyen.

A rögtönítélő eljárást különben Ausztriában és Horvát-Szlavonországokban az ott érvényben levő polgári perrendtartások is ismerik s Ausztriában a rögtönítélő eljárásnak pusztá kihirdetése is elég volt a közelmultban a komolyan veszélyeztetett jogrend helyreállítására.

A rögtönítélő eljárásban sem nyomozó eljárásnak, sem vádirat benyújtásának nincs helye, ellenkezőleg az egész eljárás elejétől végig az együttülő rögtönítélő bíróság előtt és, ha csak lehet, félbeszakítás nélkül folyik le.

A terheltet mindjárt a rögtönítélő bíróság összeülése után ez elé kell állítani.

A katonai (honvéd) ügyész⁴ kötelessége a tárgyaláshoz szükséges bizonyítékokat előteremteni, főleg a sértettet, a tanukat és a szakértőket, ha szükséges, közvetlenül megidézni vagy elővezetésük iránt is intézkedni.

A rögtönbíráskodás bármely órában és a szabad ég alatt is megtartható.

Az egyes terheltek ellen az eljárás leghosszabb tartama, ideértve az ítélethezást, háromszor 24 óra s ezt a határidőt attól az időponttól kell számítani, a mikor a terheltet a rögtönítélő bíróság elé állították. Ha ez a határidő be nem tartható, a rendes eljárás indul meg.

Ha a vádlott védőt nem választ, részére hivatalból kell védőt, szükség esetén a katonai állomány (csendőőr) tiszték közül kirendelni.

Az ítéletet szóbeli tárgyalás után hozzák. Büntetésül rendszerint halálbüntetést kell kimondani. Büntető ítéletet csak egyhangúlag és csupán 20 éven felüli vádlott ellen lehet hozni.

⁴ A hadrakelt seregnél szükség esetén a katonai (honvéd) ügyészt és a tárgyalásvezető hadbírókat egy-egy katonai állományon tiszt helyettesítései.

Perorvoslatnak (fellebbezésnek, semmisségi panasznak) rögtönbírói ítélet ellen, a dolog természeténél fogva, nincs helye, s e helyett a javaslatok akként igyekeznek az esetleges bírói tévedésnek elejét venni, hogy kimondják, miszerint a rögtönbírói ítélet csak az illetékes (badosztály-) parancsnok megerősítésével válnak jogerőssé, a ki jogi okokból aggályosnak tartja az ítéletet, ettől a megerősítést megtagadhatja, minek következménye, hogy a vádlott ellen a rendes eljárást kell megindítani. Rögtönbírói esetekben⁵ az illetékes parancsnok a Felsője által a kegyelmező joggal is felruházható. Különben a rögtönítélő bíróság (haditörvényszék) is fel van hatalmazva arra, hogy abban az esetben ha az elrettentő példa már a főbűnösök halálraítélésével meg van adva, a kevésbé bűnösökre halál helyett börtönbüntetést szabjon ki.

Az eddig ismertetett rendelkezések csak a rendes békeviszonyokra vonatkoznak.

Háboruban valamint a nyílt tengeren azonban kétszeresen szükséges, hogy az eljárás gyors és a bírósági szervezet mentül egyszerűbb legyen.

Számolnunk kell továbbá a különleges hadviszonyokkal más szempontból is.

Egyes hadiesemények egyenesen kizárhatják, hogy az elítelt perorvoslatát a katonai (honvéd) legfelsőbb törvényszék elé lehessen terjeszteni (pl. egy az ellenség által körülzárt várból), más hadi események következtében pedig egyszerűen lehetetlenné válhatik, hogy a hadseregi és honvéd büntető bíráskodás között a határokat szigorúan megtartsák (pl. ha szétugrasztott hadseregheli csapatok valamely kizárólag a honvédség és népfelkelés által megszállt várba menekülnek, stb.)

Ugyanezért a javaslatok lényegesen egyszerűbbé teszik a "hadrakelt seregnél" és a tengeren a bíróságok szervezetét és magát az eljárást s e mellett bizonyos elkerülhetlen esetekben a hadseregi és honvéd büntetőbíráskodás határainak eltolódását is megengedik.

Pusztán azért azonban, mert a mozgósítás el van rendelve, még nem szükséges, hogy az egész haderőben (pl. annak nem mozgósított részénél, vagy hadilag még fel nem szerelt várban) ez a szigorított eljárás lépjen életbe. Ugyanezért a javaslatok pontosan meghatározzák, hogy mely időponttól meddig, a haderő mely részeinél van annak helye.

A "hadrakelt seregnél és a tengeren" követendő eljárás sajátosságai különben röviden a következők:

A javaslatok szerint a hadrakelt seregnél elvileg csak a badosztály- és még magasabb parancsnokok gyakorolják a bünvádi üldözés jogát s külön alsóbrendű s külön felsőbrendű elsőfoku bíróság felállítására is mellőzve van. Állandó vizsgálóbírók egyáltalában nincsenek. Az

⁵ Rendes eljárásban béke idején az illetékes parancsnokoknak nem lesz többé kegyelmező joga.

A legjobb órák, 47

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részlettíztesre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett, 21
Artyézék ingyen!

ítélő bíróságok, melyek egyébként úgy alakulnak, mint békében a hadosztálybíróságnál a haditörvényszék — csakis az illetékes parancsnok rendeletére gyűlnek egybe.

Szükség esetében hadseregbeli egyént, honvéd vagy csendőr egyén helyettesíthet és viszont.

Az eljárásból a német birodalmi katonai bünvádi perrendtartás mintájára minden felesleges bosszadalmasság ki van küszöbölve. Az illetékes parancsnok a nyomozó eljárás vezetésére, a vád képviselésére és a főtárgyalás vezetésére egy-egy igazságügyi tisztjét jelöli ki. Szükség esetében a nyomozásvezető és a vádló funkcióit katonai állományú tiszt is elláthatja.

Olyan esetekben, a midőn hivatalból védőt kell rendelni, jogtudó védő hiányában csapatízt is kirendelhető védőül. A főtárgyalás nyilvánossága is korlátozva van.

Az ítéletek ellen perorvoslatoknak (kivéve a tengeren béke idején) nincs helye. Így rendelkezik a német katonai B. P. is, a francia katonai B. P. 71. cikke pedig megengedi, hogy háborúban az államfő (körülzárt erősségében a várparancsnok) a felfüggesztő hatályú perorvoslatokat eltörölheti.

A felfüggesztő hatályú perorvoslatok hiányát a javaslatok azzal ellensúlyozzák, hogy az illetékes parancsnokot az ítélet megerősítésének jogával ruházzák fel; köteletségévé teszik azonban, hogy megerősítés előtt az elíteltet, lehetőleg igazságügyi tiszt útján netáni panaszára nézve kihallgattassa. A parancsnok a megerősítés előtt megállapításokat is rendelhet s amennyiben olyan igazságügyi tiszt áll rendelkezésére, a ki a főtárgyaláson részt nem vett, attól írásbeli véleményt kell követelnie.

Ha az illetékes parancsnok az ítéletet aggályosnak tartja, azt írásbeli véleményével a legfőbb parancsnok (hadsereg-főparancsnok, hadsereg-parancsnok, önállóan működő hadtest-parancsnok, illetőleg a tengeren vezénylő parancsnok) elé terjeszti. Az ítélet akkor is a legfőbb parancsnok elé terjesztendő, ha az halálra szól és nem rögtönítélő eljárás útján s nem is az ellenség által körülzárt erődített helyben hozták.

A legfőbb parancsnok egy igazságügyi tisztje írásbeli véleményének bekövetelése után, az ítélet megerősítése vagy pedig feloldása (és új főtárgyalás tartása) iránt határoz.

Az illetékes parancsnokok Ö Felsége által a kegyelmező joggal is elláthatók, s e jogukat akként is gyakorolhatják, hogy a büntetés enyhítését vagy elengedését kilátásba helyezhetik arra az esetre, ha az elítelt az ellenség előtt bátor magaviseletet tanúsít.

A javaslatok ezenfelül felhatalmazzák a hadrakelt seregnél vagy a tengeren szabadságvesztés büntetésre vagy rangvesztésre ítéltet (megkegyelmeztetett), valamint ennek törvényes képviselőjét arra, hogy az elíteltnek a mozgósított viszonyból való kiléptét követő három hónapon belül a hadügyministernél illetőleg honvédelmi

ministernél intézkedést kérhessen a jogegység érdekében semmisségi panasz emelése, vagy az újrafelvételi eljárásnak megindítása végett.

Végül meg kell még jegyeznem, hogy a javaslatok szerint a honvédelmi minister fogja meghatározni az új katonai bünvádi perrendtartás életbelépésének napját, s maguk a javaslatok csak az életbeléptetés végső határidejét határozzák meg még pedig akkép, hogy az életbeléptetésnek legkésőbb a törvény kihirdetését követő két év elteltével meg kell történnie.

A kihirdetéstől számított két év előtt nem is lesznek az új katonai bünvádi perrendtartások életbeléptethetők, mert ezek szerint nagyrészt máshol és másként vannak szervezve katonai bíróságok, mint eddig voltak, s az új bíróságok és fogházak felállítása, a katonai ügyészségek szervezése és több új szabályzat kidolgozása sok munkába és időbe kerül.

A fő az, hogy a javaslatokból törvény legyen. Óriási haladást jelentenek azok a katonai igazságszolgáltatás terén és e haladás nem kicsinyelhető akkor, a midőn a véd- és népfelkelési törvények értelmében háború idején az országnak ugyyszólván egész fegyverfogható népe a zászló alá s ezzel együtt a katonai bíraskodás alá kerül!

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

A lapádi kisértet.

Irta: Pajor Tamás csendőrhadnagy.

Lapád község neve talán elő sem fordul a helység-névtárban. Az eset, a melyet elbeszélék, talán meg sem történt olyan formában, mint azt leirom; de jellemző esetként kívánom illusztrálni azokat a manapság is gyakran előforduló szenzációs híreket, melyek hazánk különböző vidékein a mai felvilágosultság dacára is támadnak s kisérteties, csodás történetek alakjában kerülnek bele a lapokba.

Hogy csodák vannak-e manapság arról nem beszélek. A hitéletnek titkait feszegetni nem tartozik elbeszélésem keretéhez. A vallásos, hitét szentnek tartó ember érzi azt, hogy Isten van, hogy van egy felsőbb hatalom, melynek bizonyára módjában áll csodákat is művelni, a melyeket a mi gyarló emberi elménk felérni és megmagyarázni nem tud; de érzi egyúttal azt is, hogy ezek a csodák ha volnának, nem olcsó vásári komédiák alakjában nyilvánulnának meg, hanem valami fenséges szép

Ha fáj a feje⁷ ne tévovazzék, hanem
basználjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti **Beretvás Tanács** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három dobozúál ingy. postai szállítás.

és nagy eszmében vagy eseményben, mely méltó lehet az Istenség fogalmához.

Az ember természetében rejlik, hogy szereti elméjét és képzeletét olyan területeken is kalandoztatni, a melyeket nem ismer. Olyan régi ez, mint maga az emberiség. A történelem tanúsága szerint már a legrégibb időkben nagy jelentőséget tulajdonítottak egyes jeleknek, lángoknak és főként álmoknak. Így keletkeztek a különböző szellemek fogalmai, melyeket tisztoltak, melyektől féltek s a melyekkel való barátságos viszony fenntartására áldozatokat mutattak be, szobrokat, templomokat emeltek stb. A kereszténység megszületésével ezek a mindenféle szellemek, bálványok kultusza megszűnik, de az emberekben a rejtélyes dolgok fürkészése, a megfoghatatlan, csodás történetek iránti vonzalom nem tudott kipusztulni a miot láthatjuk a mai napig sem.

Nem segít ezen a bábónás biedelmen az, hogy a legtöbbjük leleplezik a csalót, ki visszaél embertársai bizékenységével; nem segít, ha kézzelfoghatóan bizonyítottatik, hogy érzéki csalódás, vagy más egyéb volt okozója ennek, vagy annak a rejtelmes esetnek; mert az omhériség legnagyobb része kevés intelligenciájánál fogva olyan az efféle történetekkel szemben, mint a gyermek a mesével, melynek csak az a mese, a mihen ördög, angyal, lidércz vagy boszorkány szerepel.

A csendőrségre ezekkel a bábónás esetekkel szemben nagyjelentőségű feladat hárul. Ezeknek a bábónás eseteknek következményei rendszerint kriminálisak. Csalás, lopás, zsarolás, veszélyes fenyegetés, tomérdek kibágás stb. Jelzi egy-egy ilyen csodás hírre vergődött vidék közbiztonságát.

Szemfüles csendőreink kötelessége ezekben az esetekben azonnal fellépni s mielőtt a csoda híre a falu határára átlépné, leleplezni a dolgot, felvilágosítani a lakosságot s ha bűnös szándékról, vagy cselekményről van szó, az igazságszolgáltatás kezére adni az érdekelteket.

Egy történetet hallottam valamikor, a melyben egy csendőrfőnöknek döntő szerep jutott. Lapád községnek szencziációja volt.

A faluban beszélni kezdtek, hogy Sárkány Andrásék-nál rossz szellem jár. Éjszakánként idején a padlásra nagy zörgéssel megindul minden, fájdalmas sóhajtások hallatszanak s a házbéliök egész éjszaka le nem bonyják szemüket, hanem gyertyákat gyújtva imádkoznak. Egyik néniasszony vitte a hírt nagy fontoskodva a m. sikhöz, el nem hagyva természetesen megtoldani egy kis háborzongató történettel; úgy hogy harmadnapra, mikor a hír a községi jegyző fülébe jutott; terjedelmes, rémes históriává fejlődött. Hogy Sárkányéknál a baromfiak eltűntek, a kutyájuk megdöglött, a tehén véres tejet ad. Tűzet nem lehet gyújtani, mert valami mindjárt kioltja. Éjszakánként idején egy nagy fekete macska sétálgat az udvaron, melynek úgy fénylenek a szemei, mint a tűzgyalós s úgy hűg mint a halálmadár s mindennek tetőjében a padlásra olyan zörgés, dörömbölés van, hogy majd összedől a ház.

A jegyző — kinek a rémhistóriát az öreg községi szolga elbeszélte, — nagyot nevetett.

— No Mihály, majd megnézem én magam azt az ördögöt, még úgy sem láttam eddig.

— Jaj tekintés uram az Istenért, nehogy kikezddjen az ördöggel, mert a házra száll a baj, — ijedezett az öreg. — Dehiszen nem is szóltam volna, ha tudom,

hogy milyen szándékkal van a téns úr. Bent is majd elszóltam magam, mikor az őrmester úr kérdezte, hogy mi ujság nálunk.

— Itt vannak a csendőrök? — vágott szavába gyorsan a jegyző.

— Itt kérem, most jöttek; az őrmester úr meg egy idegen csendőr, még nem volt itt eddig.

Tűzet raktam, hadd melegedjenek a pihenőszobában.

A jegyző he sem várta az öreg szolga hosszú lére keresztelt beszédét, vette a kalapját s átment a csendőrökhez a pihenőszobába. Az öreg szolga fejét csóválgatva, sajnálkozó arccal nézett utána.

*

Alkonyodott. A friss bavyon derült hideg időben halad a csendőrfőnök, a jegyző s a kisbíró kíséretében a Sárkány Andrásék háza felé. A kis kapukból egy-két lúránybőr sapkás fej néz gyanakvólag a hivatalos emberek után a merre elhaladnak.

— Itt vagyunk, — szól a kisbíró átugorva az utárkot s a betámasztott rozoga kaput kinyitja, hogy azon át könnyebben juthassanak be az udvarra. Az udvar elhagyott, kietlen, sehol semmi élet. Nyomok azonban látszanak mindenfelől a friss hóban, a hogy az őrmester gyorsan körültekint.

Ez alatt a jegyző már benyitott a pitvarba. Csend ott is és hideg. Az utca felőli szobába nyit be, hol furesu látvány tárul szeméi elé. A gazda fölére huzott sapkával, bundában, égő gyertyák között ül az ágy mellett. Az ágyon a felesége fekszik felöltözökdve, bekötött fejjel, halaványan megrémült arccal. A belépőkét észre sem veszik. Sárkány uram fásult tekintetű ugyan feljük fordítja, de meg sem mozdul helyéről.

— Adjon Isten gazdluram, — kezdi a szót vidáman a jegyző s hogy arra sem mozdul Sárkány András, abban hagyja. Olyan tompán kong szava az üres szobában.

Az őrmester, ki ismeri Sárkányékat, hozzá lép s megragadja a kezét, felállítja helyéből.

— Boszéljen ember, mi van itt, mire való ez a komédia, mi baja a feleségének?

Sárkány uram halkán, sűgva, beszélni kezdett.

— Az ördög uram, a rossz lélek. Eddig csak ijesztgetett, de most az életünkre tör. A feleségemet leütötte most fényes nappal. Felment a padlásra egy kis szulónáért s egyszer csak nagy zuhanást hallok, kimegyek a pitvarba, a feleségem a létra alatt, hevert fejjel elájulva. Felkaptam, behoztam a házba, kérdeztem mi baja, mi történt a fejével, mert vérzett. Szólni nem tudott, azt hittem mindjárt meghal. Hogy lefektettem, csak megindul a fejem felett a dörgés, zengés a padlásra. Körül néz s látva, hogy komoly figyelmet mutatnak az arczok, keresztet vet magára s még csendesebben folytatja:

— Tudtam egyszerre, hogy az ördög rontotta meg szegény feleségemet. Borzasztó ez őrmester úr, már harmadik napja nem alszunk. Alig eszünk. Azt mondták, hogy az ördög éhes, hogy tegyek ki onnivalót s itt hagyja a házat; hogy ne szóljuk senkinek, mert ezen úgy sem segít semmi földi hatalom. Megfogadtam minden tanácsot; el is fogyott minden a háztól. A mi aprómarhám, tyúkom, kacskám volt, mind eltűnt az is. Így vagyunk uram, — fejezi be nagy sóhajtással Sárkány András a beszédet.

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
 EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Az őrmester minden szavát, minden mozdulatát figyelte emberének s mikor ez megállott a beszédben, megadorgatta tömött bajuszát s így szólt:

— Hm! Hát még a feleségével is szeretnék beszélni, András gazda, akkor talán többet tudnék.

Azzal azonban még nem lehetett beszélni, annyira erőt vett rajta a rémület.

— Jegyző úr, ha úgy tetszik, nézzük körül a házat s azután felmegyünk a padlásra.

Az ajtó előtt álló kíváncsi embereket kiküldte az őrmester az utcára s maga tüzetesen végigvizsgálta a ház környékét, az udvart, de semmi jelt, vagy gyanús nyomot nem tudott az épületen felfedezni. Azt látta, hogy a baromfít, tüzelőfát s miegymást lopták szépen, de összefüggést a kísértet és a lopások között nem tudott találni.

A jegyzőnek az volt a meggyőződése, hogy valaki ezáltalatosan rendezi ezt a komédiát, hogy könnyebben lophasson.

— De most nappal ki hánthatta az asszonyt? — jutott eszébe a járőrtársnak.

— Senki! — Én azt hiszem — mondta elgondolkodva az őrmester, — hogy annyira képzelődők voltak s különösen az asszony, a ki először hallotta azt a bizonyost zörgés, hogy azon a homályos padlásan látni vélte a kísértetet s ijedtében elájulva lebukott a létráról.

— Hát a zörgés, a mit az ember hallott, mitől származhatott? — veti közbe most újra a járőrtárs.

— Majd meglátjuk. Komédia az egész.

— Inkább az érdekel, hogy hol van itt kívülről feljáró a padlásra — folytatta az őrmester. Visszafordult s a ház vége felé ment újra. Ott tényleg volt ajtó, de két keresztbe tett lécczel volt lezgezve s látszott a mohos fán, hogy óvek óta nem volt nyitva.

— Ezt az ajtót ki kell bontani, mert a padlás sötét. Mindjárt alkonyodik s lámpával veszedelmes kutatni rajta. A kisbíró kibontja addig, a míg az asszonynyal beszéllek.

A bucsuzó téli nap besütött az ablakon s bágyadt fény mellett az ágyban fekvő megrémült asszony bizony szomorú látványt nyújtott. Az asszony magához tért már az ijedségtől s gyanakodva nézett a kakastollas esendőrökre meg a jegyzőre. Az őrmester gyöngéden megfogta a kezét s az ágy mellé ülve beszélni kezdett.

— Ha nincs nehezére a beszéd Maris néném mondja el, hogy mióta van ez a komédia a házban s hogy mi történt magával a padlásan?

Az asszony a padlás említésére reszketni, majd sirni kezdett s időbe telt, míg újra annyira magához tért, hogy szövege, akadozva beszélni kezdett.

— Tegnapelőtt reggel arra ébredtem fel, hogy valaki jár a padlásan. Sötét volt, gyertyát gyújtottam; az uramat felkeltettem s mondtam neki, hogy nézze meg ki jár ott. Felment gyertyával, végignézett mindent, sehol semmi. Lejött s mondja, hogy tán álmodtam; mikor egyszerre mint a menyindörgés végigzug valami a padlásan. Nagyon megijedtünk. Világos nappal újra felment, hogy tán macskák jártak a szalonnára, a mi füstön van; — nem látott semmit. Azóta így megy. Néha minden órában végigzeng az egész ház; se nappalunk, se éjjelünk. Leesték a szomszédok, mondtak tanácsokat; mind nem használt semmit. Ma bátorságot vettem, hogy lehozzak egy kis szalonnát. Felmentem s a létrán állva nyúltam

a kémény felé, mert el lehet érní úgy is. A hogy szét-néztem a sötétben, a kémény aljától nem messze egy kerek emberfejforma mozog a földön s egyszer csak gurul felém — — — Valami elátkozott lélek, vagy mi lehetett — s újra heves zokogásba tört ki.

Az őrmester felállott a székről s kérdőleg nézett szét a bennlevőkön, kik a megfoghatlan dolgon tételődtek. Már szólásra nyílt ajka, mikor feje felett a padlásan előbb gyenge nesz, majd erős gurulatszerű dörgés hallatszik, mintha valami kereket hajtana ott végig valaki.

Pillanatra halálos csend lesz a szobában, az arcok elsápadnak, a beteg asszony jajveszékelní kezd s a rémület megsihbasztja a férfiakat is. Az őrmester az első, a ki észreter.

Fegyverét felkapva kirohan a bázból, követni nem meri senki, csak a járőrtárs, az is inkább kötelességtudásból mint kedvvel siet utána. A kisbíró, ki nem régen szabadult a katonaságtól szintén velük tart. A hátsó padlásajtó kinyitva, a létra a feljárónál.

Az őrmester bátran felhalad a létrán s eltűnik a padlásajtóban. A járőrtárs lent marad a kisbíróval a létra mellett.

A szomszéd telkek, — honnan látni lehet a Sárkányék házát — megtelnek lassan kíváncsi emberekkel. Csend van alatt és fent. Az őrmester léptei jól hallatszanak. Egyszerre a nagy esendben hirtelen felhangzik újra a guruló zöreje, utána egy lövés tompa dörrenése. A löpor füstje vékony esikban terjeng a nyitott padlásajtón át a szabadba.

Kis vártatva megjelenik a padlásajtóban az őrmester derült arccal s leszól a kisbíróhoz, hogy a ki ember asszony van itt az utcán s a közelben; hívja he mind az udvarra.

Az embereknek nem kell sok hivogatás, egy szempillantás alatt megtelik az udvar asszonynyal, gyerekekkel; a férfiak az utcafélen tolonganak. Most megjelen az őrmester alakja is a ház végén, előtte a kisbíró hoz egy törött korsóserepet papírral letakarva.

Az őrmester megállott a tornác közepén közel az ajtóhoz; mellette állott a kisbíró a rejtelmes cseréppel, a jegyző, Sárkány András gazda, meg a járőrtárs.

— Emberek — kezdte messze balló hangon az őrmester — elhoztam a falu kísértetét ártalmatlanná téve. Mielőtt megmutatnám maguknak, volna egy-két szó mondanivalóm. Istenfélő embernek nem szabad kísértetekben s mindenféle ördögös mesékben binni. Hiszenkénységünket kihasználni mindig akadnak rossz emberek. Szegény Sárkány uram ördögét is egy sereg aprómarha, liszt, kenyér s miegymás pusztulása jelzi. Ha van is valami olyan, a mi hirtelenben megfoghatatlannak látszik, az utóbb kiderül, hogy semmiség s éppen azzal mutatja meg az Isten, hogy milyen csekélységgel tudja az embereket megfélemlíteni.

Bezzeg ilyenkor ég a szentelt gyertya s pereg az olvasó, de máskor; — jobb nem is beszélni róla. A kinek tiszta a lelkiismerete, az nem fél. Ime lássák most, hogy mitől félt a falu s okuljanak.

A papírlapot lekupva a eserépről, farkánál fogva egy négy lábú szürke állatot mutatott fel a bámuló tömegnek.

— Eger, — patkány, — terjedt szájról-szájra a meglepetés hangján. Csalódott, kétkedő, gúnyosan mosolygó arcok tűnédeztek elő a kíváncsiak között. Az őrmester látta, hogy nem értik a dolgot s újra beszélni kezdett.

— Megvallom, hogy a kísértet meséjében soha sem

Merkur kerékpárok

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

Osundőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Arjegyüket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyraktár 56

SZEGED.

hittam, mert istenfélő vallásos ember vagyok. Mikor a padlásra felmentem, egy kicsit elfogódtam egy pillanatra, mert ösztönszerűleg tartottam attól, hogy valaki reám támadhat. A mint jól körülnéztem, elég világosság volt még, — nem láttam sehol olyan helyet, hol ember elbújva lehetne. Gyanútlanul előbbre megyek s egyszerre alig 5-6 lépésre tölem ez a földön fekvő korszó, mit Sárkányne emberfejnek nézett, el kezd felém gurulni. Bizony meglepődtem erre a nem várt látványra s az „Isten segíts” kiszaladt a számon önkénytelenül. Abban a pillanatban fegyveremmel rálöttem az ördögös korszóra. A korszó széttört s a cserépek között ott fekiült élettelenül ez a szürke patkány. Lehajoltam, megnéztem; bizony közönséges patkány volt csak, nem elvarázsolt herceg. De láttam egyebet is, a miből megértettem az egész kísérteties históriát. A korszó fenekén megrágott tengeriszemeket s hulladékokat találtam, a mi azt bizonyítja, hogy ez az állat éhesen, soványan mászott bele a földön fekvő cserépkorszóba, a melybe bizonyára még a nyáron a gyermekek tengeriszemeket dugdostak játékból. A patkány azon a jó maroknyi tengeriszemen megbizott, de egyébként is belülről éles szélű és szűk korszónyakon visszabujni nem tudott. Szorult helyzetében ideoda ugrálva megmozdította egyensúlyában a korszót, mely azután ide-oda gurult a padlásán. Így lett látják a patkány kísértet, mely lánczcsörgéssel sóhajtozva járt a padlásán; a más keze segítségével meglopta Sárkányékat — a miről különben felel egyik-másik majd a bíróság előtt.

Ez emberek a lapádi kísértet története. Elmehetnek.

Régen hallottam ezt a történetet s azóta sokszor került bele a napi sajtóba csodás, kísérteties história elátkozott kastélyokról, delejes oláh fátákról nem egy. Az emberek biába, szeretik a kísérteties meséket, de nekünk csendőröknek vigyáznunk kell, hogy a mesélő-helyek ne sértsék a közbiztonság érdekeit.

Kitüntetett csendőraltiszt.

Negyven év hosszú idő; úgyszólván egy emberelet. S ha tekintetbe vesszük a sors csapásait s az élet apró-cseprő kellemetlenségeit, negyven évet még átélni is hosszúnak látszik. Az pedig, hogy valaki a testet-lelket öröl csendőrségi szolgálattal kapcsolatos katonai szolgálatban ennyi időt tölthessen el, szinte hihetetlen.

Pedig Kovács Sándor szegedi csendőrkörületbeli törzsermester, a ki a múlt század 70-es éveiben már katona volt, s a boszniai okkupációban is öt ütközetben részt vett, a csendőrségnek pedig szervezős óta tagja, éppen negyven évet töltött el katonai és csendőrségi szolgálatban. Eme hosszú és kötelességű szolgálata legfelsőbb elismeréséül kapta azt az arany érdemkeresztet, a melylyel kerületi parancsnoka: Szöcs Mihály ezredes öt múlt bő 18-án feldiszipette.

A Szegeden állomásozó tisztikar és csendőregénység úgyszólván teljes számban megjelent ezen a feldiszipési ünnepélyen s meghatóttan hallgatta végig azt a tartalmas szép beszédet, a melyben a kerületi parancsnok eme altisztjének, hosszú szolgálati ideje alatt szerzett kiváló érdemeit méltatta. Az ünnepély befejezése után pedig úgy az altiszt kar, mint a többi legénység szeretettel vette körül az ősz bajtársat, s őszinte szívből

kivántak neki szerencsét a jól megérdemelt kitüntetéshez és még bosszú, gondnélküli életet az arany érdemkereszt viseléséhez. A kép, melyet a jelen számunkban közreviselhetéséhez. A kép, melyet a jelen számunkban közreviselhetéséhez. A kép, melyet a jelen számunkban közreviselhetéséhez.

Az északi sarkvidék lakói.

A híres kutató, Fridtjof Nansen, egy egész bosszú telet töltött a grönlandi eszkimóknál; velük lakott és dolgozott nyomorúságos kunyhóikban s annyira-mennyire a nyelvüket is megtanulta. Tapasztalásairól azután igen érdekes könyvet írt, a melyből kivonatosan azt közlöm itt, a mi az „Iparosok Olvasótára” olvasóit leginkább érdekelheti, a kik bizonyára már hallottak s egyet-mást talán olvastak is földünk ezen mostoháiról, a kiknek a sors rettenetesen szép, de rendkívül hideg és szegény hazát adott, de a kik csakúgy ragaszkodnak e hazájukhoz, mint a tejjel-mézrel folyó s enyhe éghajlatú országok lakói a magukéhoz, a hol kevés fáradsággal, sőt olykor dologtalanul szerzik be bőségesen élet-szükségleteiket. S hallván, vagy olvasván földünk legészakibb vidékein, hó és jég között lakó ezen ember-társainkról, minden bizonynyal az a kérdés is merült föl néha lelkükben, vajjon miféle ruháik és szerszámuk lehetnek nekik és kik készítik azokat a részükre?

Hát mióta dánok és norvégek telepedtek le köztük, a kik a Godtbaab-telepen európai árucikkkel kereskednek, az eszkimók egyetmást ezen kereskedőktől szereznek meg. Amde a tavolabb lakók — és ott igen nagy tavolságok vannak, a szinte végteleneknek tetsző hó- és jégmezőkön! — még ma is háziiparilag készítik jóformán minden holmijukat, a miben első sorban a nők a mesterek, mert a férfiak csaknem valamennyien vadászattal a halászáttal vannak elfoglalva.

Nézzük meg először is az öltözetüket, a melyre ott, a dermesztő téli hidegben nagy súlyt kell helyezniök, mert csak minden tekintetben az éghajlatnak megfelelő ruhában képesek az időjárás kegyetlen viszontagságival megküzdeni.

Szembetünő, hogy a férfiak és nők jóformán egyenlő öltözetben járnak. A férfiak deli Grönlandon egy timiak nevű kabátot viselnek, a melya tollazattal befelé fordított madárbőrökből készül; ezen kabát nyakrézához kutyagereznéből készült kámzsa van varrva, a mely magas gallér alakjában a nyakat körülveszi és a fejre is felhuzható. A timiak ujjai végét azintén kutyaprémmel díszíti, mint a mi városi és utazóbundáinkat. Régebben bőrrel, ma pedig már legtöbbször gyapjú- vagy pamutkelemével húzzák be kívül a timiakot. A lábszárakra fókabőrből készült nadrágot, a lábakra pedig ugyan-

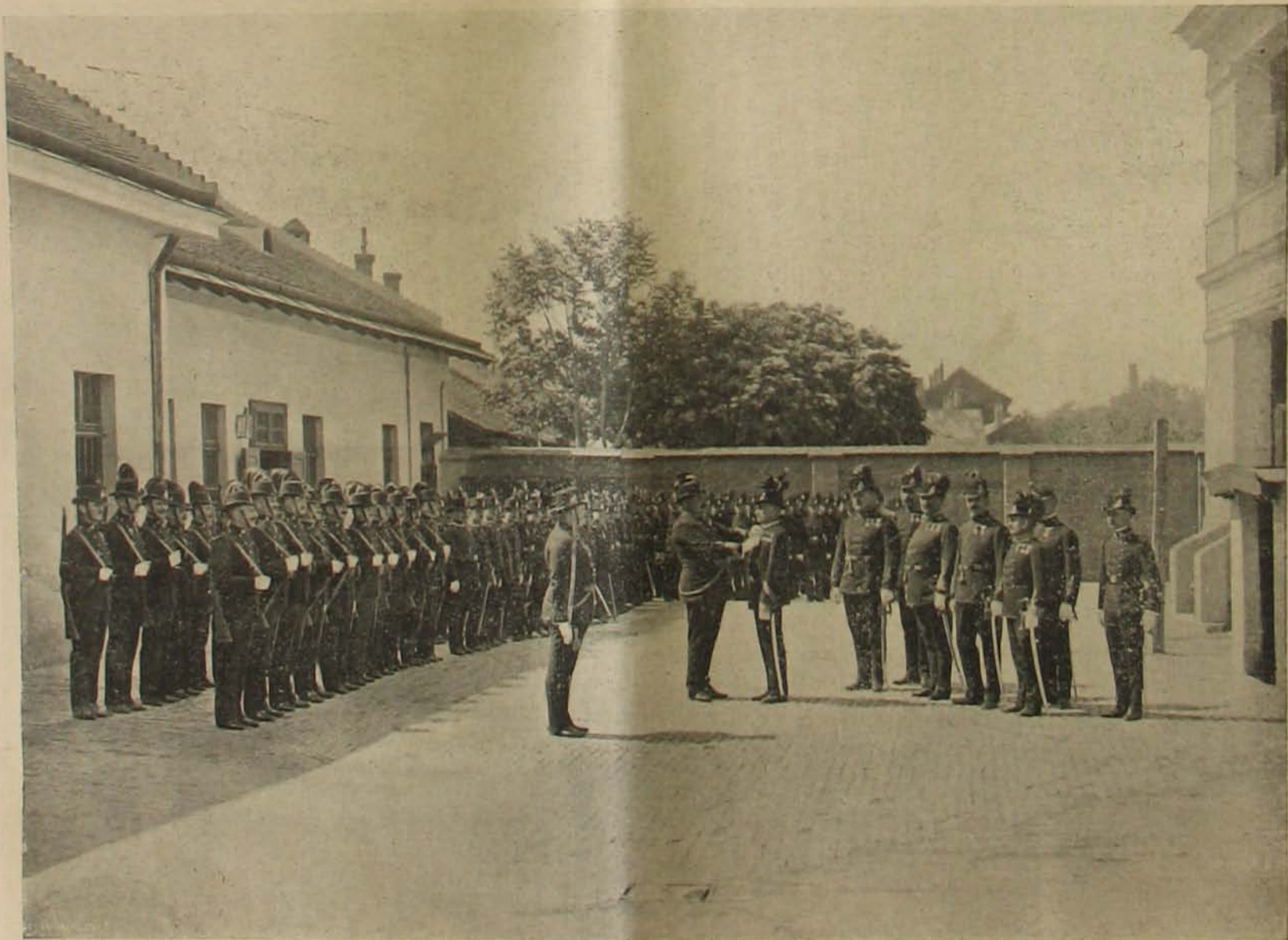
ÉLELMISZEREKET

legjutányosabban szállít

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZENA-TER 1. SZAM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyitunk

Kovács Sándor törzsőrmester felkészítése.

ilyen bőrből készült magas szárú csizmát húznak. A vízhatlan bőrből készült nadrágot és csizmát gereznával bélelik, a bélés és a talp közé pedig szalmát vagy tengeri füvet tesznek. Kapcsát, harisnyát nem viselnek, hanem meztelen lábbal bújnak bele a meleg bélelt csizmába.

A nők kabátja is madárbőrből készül, de kámzsája nincsen, ellenben van magas, jobbára fekete kutyaprémmel beszegett gallérja, amelyet csillogó üveggyöngyből készült, széles nyakraváló fog össze. A kabát ujjait szintén prém díszíti. Ha pamutból áll a kabát külső borítása, úgy ez a lehető legrikítóbb színű, ú. m. vörös, kék, sárga vagy zöld s széles tarka pamut- vagy selymeszalaggal van beszegeve. A férfiénál jóval rövidebb nadrág pettyezett foka- vagy rénszarvasbőrből készül és csak a nő térdéig ér; elől tarka bőrbímezés vagy fehér rénszarvas- vagy kutyagereznaszalagok díszítik. Viszont a nők csizmái jóval magasabbak, mint a férfiaké, úgy hogy térden fölül érnek; jobbára pirosak, fehérek vagy lilaszínűek. A szárakat elől bímezett bőrszalag díszíti.

A szoptató nőknek kabátja hátsó részébe nagy bőrtáska van erősítve, a mely kiülbelül rénszarvas- vagy fókagereznával van hélelve, a mely tebtát puba és meleg fészke az apróságnak, melyet anyja mindenüvé magával visz.

Grönland keleti partjain az egész család a házban és nyáron a sátorban nyári ruhát visel, a melyet némely európai utazó az „alsónadrág” nevével tisztelt meg, a mely azonban igen-igen keskeny övből áll, a melyet hébe-hóba szintén levetnek, hogy a vastag, nehéz rubaneműek viselése után a lehető legkönnyebb bazi pongyola kellemességeit élvezhessék. S ezen ne csodálkozunk és meg se botránkozunk; hiszen a faluvégi szigánypatrikban és az olábczigányok sátraiban is körülbelül ilyen a — divat.

De azért ne gondoljuk, hogy az eszkimóhölgyek mitsem adnak a külső csínre. Debogy nem adnak! Vastag fekete hajukat fölfelé álló kontyban viselik s a kontyot befogó színes bőrszalagdísz egyúttal családi állapotukat is jelzi. Fialtalányok piros, — leányasszonyok zöld — asszonyok kék, özvegyek fekete, férjhezmenni kívánó özvegyek pedig fekete-pirosa hajdísz viselnek. Idősebb özvegyasszonyok, a kik már nem bizakodnak abban, hogy újból férjhez menjenek, a fekete dísz helyett fehéret tűznek fel; olyan özvegyasszonyok pedig, a kik férj nélkül is vígan élnek a világukat, zöld fejdísz tartoznak viselni, csak úgy, mint ama bizonyos leányasszonyok, a kik minálunk, faluhelyen, koszorú helyett kendőt tartoznak viselni a fejükön. Hajvizet is használnak az eszkimószepek, még pedig gyanúsán illatosat.

*

Az eszkimó főeleme a tenger. Ez adja meg neki és családjának azt, a mire szüksége van, hogy valahogy megélhessenek, ha olykor fellette nyomorúságosan is. És hogy az eszkimó a tengert mint vadász járhasssa, oly csónakot eszelt ki, a mely egyedül áll a maga nemében, mert sehol a földön nem akadunk hasonlító vízi járműre. Az ú. n. kajak ez. Csónak formája van s a váza fából való. Régente a fjordokban található fűzfák ágait használták e váz bordául, manap azonban már tartósabb anyagokat: fenyő-deszkákat használnak e czélra, a melyeket az európai telepeken vásárolnak.

A kajak favázát jól kikészített erős fókabőrrel borítják, a melyet előbb néhány napig vízben áztatnak, hogy így nyújtható legyen, s mire megszárad, úgy

feszüljön meg a csónakon, mint a dobbőr. A bőrök cserzése és varrása, valamint a csónak borítása is a nő dolga; még pedig nebez dolog s azonfölül kényes is, mert ha a bőr kellően nem feszül meg a csónakon, ez a nő szégyene. Rendesen a kis telep összes női állnak össze ehhez a munkához, a melyet szívesen végeznek, mert a kinek részére a csónak készül, kávéval kedveskedik nekik szíveségükért.

A csónak fődele is erősen kifeszített bőrből van s a fődél közepén akkora nyílás van, hogy egy férfi csipőig beleülhessen. Ezt a nyílást egy faabroncs zárja körül, a mely arra való, hogy a vízi bekecs erősíttessék rá. Ennek a vízhatlan bőrből készült bekecsnek kámzsája van, a mely a nyakat és fejetszorosan körülzárja, s mivel a bekecs a faabroncs segítségével a csónak bőrfődelehez van kapcsolva, a csónakban ülő eszkimó épügy hozzá látszik tartozni csónakjához, mint a teknőbéka a teknőjéhez. Ezen a 12—15 méter hosszú s alig 45 centiméter mély csónakon szeli át az eszkimó a tenger hullámain, hogy prédát keressen. Már 8—10 esztendőkorukban kezdik ezt a mesterségüket balászaton, kisebb csónakokon, hogy aztán később a sokkal nehezebb és veszedelmesebb fókafogást is megtanulják.

Sajnos, nem követhetjük személyesen a vakmerőségig bátor eszkimót a tengerre, hogy ott szigonyával és egyéb szerszámaival végzett fő mesterségét, a fókavadászatot, megbámuljuk, a mely nébanapján nem a foka, hanem az ő vereségével és halálával végződik. Alább csak vázlatosan szólhatunk erről. A szerencsés hazatérésről azonban már itt is meg kell emlékeznünk néhány szóval.

Mibelyest a prédát vontató csónakok kikötöttek, a vadászok kiszállnak belőlük és szerszámaikkal a kunyhókba sietnek, hogy ruhát váltsanak és valamit falatozzanak. A préda feldarabolása a nők dolga, a kik ezt elvégezvén, legott bibetetlen mennyiségű húst főznek, a mire aztán elkezdődik a dúa lakoma.

S ha már a főzésnél és a lakománál tartunk, hát csak meg kell írunk, hogy az eszkimó nők szakácmestersége egy cseppet sem bonyodalmas és nebez. Az eszkimó akkor eszik, ha éhes és ha ennivalója van.

A húst, meg a balat részint nyersen vagy fagyasztva, részint pedig főve vagy szárítva fogyasztják. Némely húsfélét, pl. a fókafejet, erjeszteni és robasztani szokták. A foka- meg a balszalonnát nyersen szeretik s ez a gusztusuk nem is olyan rossz, ba tudjuk, hogy ez a szalonna még a mi jóféle debreczeni és kolozsvári szalonnánknál is finomabb és izletesebb. Csakhogy az eszkimók sokszor a vastag bőrkét is megeszik, a mely néha olyan kemény, mint a csizmatalp; de mivel így órahosszig is lehet elrágni rajta, a mi a felséges élvezetet fokozza, szeretik annyira. Megeszi az eszkimó továbbá a kutya, a róka, a jegesmedve, a cetbal s minden más állat húsát is, a hollóét kivéve; de östövérhúst csak akkor eszik, ha más nincs. Nagy kedvelője némely madárbeleknek, a miket nyersen, tartalmukkal együtt megeszik. Szintúgy kedves csemegéje a rénszarvas gyomrának a tartalma is, mivel a rénszarvas finom füvekkel és mohákkal táplálkozik s az eszkimó vajmi ritkán jut növényi táplálékhoz. Inséges esztendőben azonban, aminők ott is eszkimó, mint a foka, még a sátor bőrét, sőt a saját ócska nadrágját is összevagdálja az eszkimóasszony és levést főz belőle.

Az európaiakkal érintkező, keresztény eszkimók sok kávéat isznak, persze feketén, erősen, naponta négyszer-öttször, úgy, hogy olykor szédülnek tőle. Épügy meg-

szokták — a nők is — a pálnkaivást is, mivel szerintük a részegség felséges dolog. No de ez már nem tartozik a szakácmesterséghez.

*

Az eszkimók télen házakban laknak, de azért építőmesterek, kőművesek és más efféle mesteremberek nincsenek köztük, mert a házaikat is maguk építik meg. Kívülről földkupacznak látszik az eszkimó háza, a melyet köből és gyepből, körülhelül 2 méter magasra építenek. Teteje lapos és kissé bolthajtásos. Csak egy szoba van benne, a mely a földszintnél valamivel mélyebben fekszik s a melyben rendszeren több család lakik: aggok, férfiak, nők és gyermekek. A szobának, a mely igen alacsony, úgy mint a háznak, derékszög alakja van. Egyik hosszfa mellett két méter széles lóca vonul végig, a mely az összes lakóknak ülő- és alvóhelyül szolgál. Mint a heringek, úgy fekszenek egymás mellett, lábbal a fal felé, feje pedig a szoba felé. Az ablakok között vannak még rövidebb lóczák is, a mikben a vendégek bálnak, ha vannak. Az egyes családok fekhelyeit alacsony deszkafalak választják el egymástól, de azért nem valami kényelmes hálás esik ezekben a páholyszerű fülkékben. Így például Holm kapitány, grönlandi utazó nyolc családot talált egy szobában, összesen 38 családtaggal s egy alig 1½ méter széles fülkében egy férfi, két asszony és hét gyermek hált. Takaróül fóka- és rénszarvas bőrök szolgálnak; hálóingük pedig a már említett keskeny öv, illetőleg «alsónadrág».

A házba egy hosszú, keskeny folyosón lehet bejutni, a mely részben a földbe van vájva és szintén kövekből és gyepből van építve. Ez a folyosó olyan alacsony és szűk, hogy csak guggolva lehet benne járni s terjedelmesebb emberek csak nagy bajjal jutnak benne előbbre, sőt egy kövér godthaabi kereskedőseggel megesezt, hogy a Terkel háza folyosójában bennszorult és csak nagy bajjal tudták onnan kiszabadítani. Távozni pedig egyik ablakon távozott a derék kereskedő a szobából. A folyosót és a szobát egy négyzetes nyílás köti össze a melyet ajtó vagy deszka zár be. A folyosónak az a rendeltetése, hogy a külső, hideg, levegő beáramlását és a belső, meleg levegő kiáramlását megakadályozza. Ezért mélyebben is fekszik, mint a ház, mi által némi szellőzés is jön létre, mivel a meleg, sűrű, nehéz és rossz levegő részben beleáramlik és rajta kiömölhetik.

Tűzhely nincs a házban. A szobát zsirkőből faragott lapos, nagy lámpákkal világítják és fűtik, még pedig éjjel-nappal, mert az eszkimó retteg a sötétségtől s legnagyobb szerencsétlenségnek tekinti, ha égő lámpa nélkül kell aludnia. A lámpák félholdalakúak és rendszeren falábon a lóczán állnak. A halzsírban szövetből vagy száraz mohából sodrott kanóc ég. Minden családnak van egy vagy több lámpája, a melyek fölött ugyancsak zsirkőből készült fazekak csüngenek a mennyezetről, a mikben a már említett húsfeleket főzik az asszonyok.

Mihelyest a tavaszi nap sugarai az eszkimó-kuczkó lapos fedelét nyaldosni kezdik s az olvadó hó leve a szobába is beszívárog, az eszkimók otthagyják téli tanújukat, s hogy ezt a nyári esők és szelek tisztára mossák és kiszellőztessék, a házfödöt rendszeren leszedik. A nyarat és az ősz egy részét börsátrnak alatt töltik, a melyek körülbelül úgy vannak berendezve, mint a szobáik. A nyaraláshoz elengedhetetlen a 12 méter hosszú asszonycsónak, a melyet azért neveztek el az európaiak így, mivel azon a nők eveznek, a férfi pedig

kormányoz. A kajakhoz hasonlít ez a jármű s kedvező szél mellett egy kis vitorlát is használnak az elejen. Ezen a csónakon helyezik el kőborlásaik közben minden holmijukat: a sátrat, a házi eszközöket, a gyermekeket, asszonyokat, a kutyákat stb. Rendszeren 8—10 nő evez, a házigazda kormányoz, a többi férfiak pedig kajakokban követik a csónakot. Egész kis hajóraj. Mihelyest oly helyre érnek, a hol sok fóka van, legott kikötnek és felütik sátraikat, hogy azután a fókavadászathoz hozzáfogjanak.

S talán itt lesz helyén, hogy egy ilyen fókavadászatot, — az eszkimók főmesterségét — röviden leírjak.

Ha kedvez az idő, a vadászok már korán reggel teljesen felszerelve kajakjaikba szállnak s néhány óra alatt már a vadászterületen vannak, a hol itt is, ott is nagy fókafejek bukkanak föl a tengerből. Itt azután elszélednek a vadászok, hogy kiki a maga prédáját keresse.

A fóka gyanútlanul himbáltatja magát a hullámok által, mikor könnyű, nesztelen evezőcsapások egyre közelebb viszik a veszedelmet. A vadász mélyen lehajol csónakjára; de íme, az evezőn megcsillan a víz és a fóka figyelni kezd. A kajakon most már semmi sem mozdul. Csak mikor a fóka másfelé néz, dolgozik az evező. Végre sikerül a fókát anynyira megközelíteni, hogy a vadász szigonyát biztos, erős kézzel a prédára hajthatja. A fóka észreveszi a hirtelen mozdulatot s hátrabukik, hogy gyorsan alámerüljön; e pillanatban azonban oldalába fúródik a gyilkos szerszám; a hatalmas állat tájékozó habba csapkodja farával a vizet, azután hirtelen eltűnik, a szigonynyal együtt az ahhoz erősített hosszú zsineget is magával ragadva a mélységbe. A vadász egy pillanat alatt bolyagot kötött a zsineg másik végére, a mely most ott tánczol a habokon, közben el is tűnik, majd pedig megint fölmerül. A vadász követi csónakján a hólyagot, készen tartva a kelevézt, a melylyel a felbuksnó fókát fogadni fogja. Csakhamar felbukik a megsebzett fóka s tágra nyitott szájjal dühösen nekirent a vadásznak, a ki ekkor biztos kézzel tátott szájába dőfi lándzsáját, mely a tarkóján kijön. Egy másikat a bal úszószárnya mögé dőf, ez meg a vadul bögő állat szívét és tüdejét járja át s ezzel a halálos küzdelem véget ért. A vadász odaévez a prédájához, kihúzza belőle a lándzsákat, megmossa és a helyükre teszi. Azután előveszi a vontatókötelet és a vontatóhólyagot, a melyet felfűván, a fókához köt. Végül kivágja a fóka testéből a szigonyt s a nyelére erősíti; a fogózsineget a kajak széle köré csavarja, a prédát pedig a csónakhoz köti, úgy, hogy könnyen vontatható legyen. Ezután körülnéz, nem mutatkozik-e valahol egy másik préda. Ha kedvez a szerencse, legott leoldja az elejtett fókát a csónakról s otthagyja, hogy a másikat üldözőbe vegye. Ha ezt is elejtette, visszatér az első prédához s most már a csónak mind a két oldalán vontat egy egy fókát. Ilyen módon négy, sőt még ennél is több fókát vihet haza egy-egy vadász.

Perze nem mindig ily kedvező kimenetelű a vadászlat. Olykor hirtelen vihar támadja meg a vadászokat s bizony megesik, hogy a legügyesebb evező sem képes megküzdeni a veszedelemmel s otthon hiába várják vissza. Máskor meg a kiszemelt fóka válik veszedelmessé, a mely ha nagyhirtelen a csónak közvetlen közelében bukik föl s hátulról vagy oldalt támadja azt meg, úgy, hogy a vadász dőféseivel meg nem előzheti támadását, a csónakot darabokra tépi és a vadászt megöli.

A fókánál jóval veszedelmesebb ellenfél a rozmár. Ezt a sokszor 5 méter hosszú, rendkívül vastag bőrű és

szalonájú szörnyeteget is csak úgy támadja meg az eszkimó, mint a fókát; pedig azok a norvégiai vadászok is, s kik puskával, baltával, lándzsával mennek neki erős, nagy csónakokban, rendkívül veszedelmesnek tartják a rozsmárvadászatot. Az eszkimó bidegvrrel, nyugodtan várja be lándzsájával a nagy állatot s a kellő pillanatban intézi ellene a halálos dőfészt; s ba mégis sűrűn történnek balesetek, az onnan van, hogy az előre nem látható körülményekkel az eszkimó vadász nem számolbat. Megtörtént például, hogy egy rozsmár oldalról támadott meg egy kajakot s bosszú foga a csónakot és a vadász esipőjét fúrta át. Nem ritkaság az sem, hogy egyszerre több rozsmár veszi körül és támadja meg a kajakot, a mikor csak a leggyorsabb menekülés segítheti ki a vadászt a bajból.

Nekimerészkedik azonban az eszkimó vadász a kisebb csetóriásoknak is, a melyek, ha megsebesülve támadnak, rettenetes erejükkel és borzasztó fogaikkal egy szempillant alatt megsemmisítik a kis sajkát eszkimószul együtt.

Nem minden veszély nélkül való a közönséges halászat sem. A nagy, erős halak, mint a milyen például a lónyelvű félezegűszó, sokszor felfordítják s magukkal rántják a kajakot, mikor a csalétkes horoggal a tenger mélyére igyekeznek menekülni. Biztos halála ez a halásznak.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: Szemák János uglyai gör. katb. esperestől 5, M. D., H. Á., M. E. körjegyzőtől 1—1 és Szteczunics László ez. őrsvezető Uglyáról 5, a piliscsabai ág. h. ev. egyház lelkészi hivatalától a Cattanzaró Károly ez. őrsvezető pillsi másodaltiszt megjutalmazására szánt összeg fejében 111 korona. Az eddig begyűlt adományok összege 23,451 korona 40 fillér.

Gyászhir. Kis Gergely járásörmester zilahi járásparancsnok, az arany érdemkereszt, a koronás czíst érdemkereszt stb. és 16 dicséző okirat tulajdonosa május 31-én, életének 62-ik, csendőrségi szolgálatának 35-ik évében, hosszas szenvedés után, Zilahon meghalt. Az érdemekben gazdag bajtárs tometése, kinek elhunytáról a zilahi szárny tiszt- és altisztikara és legénysége külön gyászjelentésben emlékezett meg, június 2-án a református vallás szertartási szerint a bajtársak és a zilahi intelligencia élénk részvétele mellett ment végbe. Kegyelettel őrizzük emlékét.

Egy járőr megtámadtatása. A szatmárnegyei Börvely községben, május 28-án este, Márton László és Erdélyi József csendőrökből állott nagykárolyi őrsbeli járőrt hat dubajkodó legény megtámadta és Márton csendőrt négy szurással súlyosan megsebesítette. Járőr a támadók ellen karddal védekezett s azok közül Erdélyi csendőr Kiss Sándort kétszer fejbe vágva, súlyosan, Marton csendőr pedig Balog Jánost bal karján kétszer megvágva könnyen megsebesítette. A támadók a járőr által elfogatván, azok közül Kiss Sándor a nagykárolyi kórházba szállítottatott. A könnyebben sérült Balogh János, valamint Marton László csendőr házi ápolás alá vétettek.

Egy csendőr agyonveretése. A hibarmegyei Zsáka községben, június 5-én éjjel, Ujj András csendőr szérakozás céljából, kinaradási engedéllyel egy kocsnába tért be, hol Veres Imre, Baranyi Sándor, Szűcs József és Fejes Imre zsákai legényekkel találkozott, kik mint

régi haragosai őt megtámadták s fokossal és bottal fejbe verve, halálosan megsebesítették. Tettesek a zsákai őrs által elfogatván, a bünjelekekkel együtt a bíróságnak átadattak. A nép körében tapasztalható izgatott hangulat csillapultáig, az őrs 14 főre megerősítettet.

Ellenzegülés. Peszt János csendőr, május 29-én a zemplénmegyei Giglőcz községben Stefanóczki György ottani lakos ellenzegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződő löfegyvert használt.

Dr. Dalmai Géza, a csendőrséghez beosztott m. kir. honvéd százados-hadbíró egy kézikönyvet állított össze, melynek tartalma a következő: 1. Utmutatás a közgazgatási kivizsgálásoknál. 2. A természetellenes és erőszakos haláleseteknél követendő eljárás. 3. Honvéd és csendőr egyének illetékessége polgári jogügyekben. 4. Eljárás a csendőr legénységi állományu egyének nősülésénél. Ezen kézikönyv a vonatkozó szabályzatok s utasítások szövegével kapcsolatosan mindazon honvéd minis-teri, belügyminis-teri, honvéd főparancsnoksági s csendőr felügyelői rendeleteket tartalmazza, a melyek ezen utasítások rendelkezésének szabatos alkalmazására kellő irányt adnak. Rendeltetése: az eljáró csendőr egyéneknek a fennebbi esetekben, hosszas keresés nélküli gyors és helyes utbaigazítása. A szakszerűen felülbíralt kézikönyv füze, csinos, zsebrétü alakban folyó év június havában fog megjelenni, előfizetési ára példányonként 1 korona 50 fillér. Az előfizetési penzek, ugyszintén a megrendelések legkésőbb folyó év június hó 20-ig a szerző címére (Székesfehérvár, Városháztér 4.) küldendők. Egy utalványon több megrendelés is tehető.

Kérelem. Piroška Gergely Törökbeesen állomásozó csendőr kéri az 1909 június havában Kassán altis-zi vizsgán volt Deme Bálint csendőrt, hogy állomáshelyét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vadászat sassal. Perzsiában, Indiában és általában Kelet legtöbb országában antilopra, farkasra, rókára és nyúlra már évszázadok óta sassal vadásznak. Jól ismerik a vadászatnak ezt a nemét a kirgizistárok is, a kik az idomítást egészen fölölgesznek tartják. A sasz már kicsi korában kiemelik fészkeből; a tulajdonos maga eteti és szoktatja, hogy bivására hozzá visszatérjen; a többit a maga ösztönéből megtanulja az állat. A mint a bajtók a rókát fölverik, a vadász szabadjára bocsájtja a sasz, mely kiterjeszti szárnyát, néhány pillan- tig körben száll a magasha, kifürkészi a fölhajezolt rókát és nyomában utána repül. Azután lecsap és nyitott karmával megragadja áldozatát. A róku dűbösen megfordul és igyekszik ellenségét eles fogával megmarni. Ha ez sikerül, a mi csak ritkán történik, akkor a sas elveszett. A farkos támadása hasonlóképen tör- ténik, de ilyenkor a sas sokkal jobban vigyáz, mert tudja, hogy veszedelmesebb ellenséggel van dolga.

Ős-keresztény templomok. A kereszténység első idejében a templomokat, a melyek csak egyszerű ima- bázak, gyülekező helyek voltak, semmiféle dísz se különbözött meg más épületektől. Többnyire egy szoba valamelyik vagyosabb keresztény házában szolgált templom gyanánt, így például Jeruzsálemben Márkus evangélista anyjának. Máriaanak házában egy omeleti terem, mint ez az apostolok történetében olvasható. A tanítványok, Jézus anyja és a többi jámbor férfi és asszony itt gyűltek össze az első időben. Iketért Péter apostol is, a mikor Herodes börtönéből kiszabadította

öt az Úr angyala. Valamint Jeruzsálemben, úgy az apostolok által alapított többi egyházközösségben is ilyen imahelyek szolgáltak az első időben templomok gyanánt. Efezusban a hívők egy Tyrannus nevű iskola-mester iskolájában gyültek össze. Jakab apostol az imahelyeket, zsinagógáknak nevezte el, a mely görög szó gyülekező helyet jelent. Idővel ezekből a zsinagógákból és magánházakból lettek az első kezdetleges templomok. A harmadik században már sok helyütt voltak keresztény templomok. A mikor Diocletianus császár idejében ezeket mind lerombolták, a keresztények a katakombákba vonultak és ott végezték istentiszteletüket. Az első kápolnákat ezekben a katakombákban rendezték be. A köves talajba vájt nagyobb helyiségek falait festményekkel díszítették és ezek a földalatti imahelyiségek voltak az első kápolnák.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Priekető. 1. A szolgálati utasítás magyarázatába nem bocsátkozhatunk. 2. Nem, csak a megszokítás nélkül teljesített 10 évi tényleges szolgálat után.

197.-13. Forduljon úrparancsnokához, ki a szükséges és kimorító magyarázatot meg fogja adni.

Pészeg. Olvassa el dr. Végh Kálmán miniszteri s. titkár úrnak a «Csendőrségi Lapok» 1911. évi 5. számában közölt «Az igazolványos altisztek polgári szolgálatban» című cikkét, hol a kért felvilágosítást részletesen megtalálja.

Kemény. Takaródkor.

Künni űrs. Olvassa el a «Törvényes rendelkezések kivonatos gyűjteményében» az 1883. évi XX. tcz. és az ehhez tartozó belügyminiszteri rendeleteket, kérdésére feleletet talál.

Megtörtént. Utána járunk. Ijra meg mikor és mely anyakönyvi hivatalnál történt a házasságkötés?

Kábakézl. 1. Lopás. 2. Nem, csak a miniszter az. 3. Foglyázbüntetést a hadbíró/ság nem szabhat ki, így katoná egyén foglyázbüntetéssel nem is sujtható.

T. Évi 800 korona.

M. S. Zaguzsón. Nyugdíjra igényo nincs. Temetkezési járulékot a nyilvántartására illetékes honvél kiegészítő parancsnokság utján kérhet.

3333. A nyugdíjba csupán a megszokítás nélkül teljesített tényleges szolgálati idő számítható be.

La civillé. 1. «Alóztatosa jönlökzom» a helyes és magyaros. 2. Szolgálati ügyek magyarázatába nem bocsátkozhatunk. E tekintetben a Cs. 1. a. szolgálati könyv helyesbítő nincs.

U. J. Hajdusavát. Schultz C. A. Matócz Szepesvármegyo.

69. A feljelentést az állástól függővé tenni nem lehet.

Tűhbeknek. Sötét posztóbból az olaj- vagy festékpocsékokat logozéserűbbon ugy tisztítjuk ki, ha a ruhát az asztalra vagy deszkára kitorítjuk és a pocsót helyét tisztított terpentín-szoeszszel (nem olajjal) megdolgoztatjuk, azután itatós papírral többször a foltot ledörzsöljük. A megtisztított ruhát, hogy az orsó szag elpárologhasson, a levegőn megszárazítjuk, majd megszáradás után szőrmontén jól megkofólják.

M. J. Nem létozik.

HIVATALOS RÉSZ.

Különítmények felállítása.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület területén Oroszváron, 1911 május 20-án egy öt főből álló, Tarcsin pedig 1911 május 22-én egy két főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicséretett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Mihály István, I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredménydús tevékenységéért, ahirendeltjeinek helyes vezetése és befolyásolásáért.

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Török Imre ez. őrmester 13 évi, Szász Imre ez. őrmester 13½ évi, Kopasz Dénes ez. őrmester 14 évi, Kelemen János őrmester 13½ évi, Kalapos Pál ez. őrmester 11½ évi és Lőrincz József csendőr ez. őrsvezető 10½ évi csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén kifejtett eredményes működéséért, valamint minden irányú dicséretes magatartásáért.

Hegedűs Imre ez. őrmester, 10 éven felüli és Jobi Károly ez. őrsvezető II-od altiszt, 10 éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén, valamint egyéb kötelemiben kifejtett ügybuzgó és eredményes működéséért.

Pálmai Antal ez. őrmester, majdnem 17 évi csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén kifejtett igen buzgó és eredményes működéséért.

Katonai szolgálati jel:

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel olóított:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Vuradi József ez. őrmester, 1910 október 6-án, Mork Mihály őrsvezető, 1910 december 12-én, Kovács Géza ez. őrmester, 1910 december 24-én, Szék István csendőr ez. őrsvezető, 1911 január 1-én, Győri Ferenc ez. őrsvezető, 1911 január 14-én, Bogár József ez. őrsvezető, 1911 január 28-án, Sztucznicz László ez. őrsvezető, 1911 február 1-én, Paschner Ferenc ez. őrmester, 1911 márczius 7-én, Péter Károly ez. őrmester, 1911 márczius 8-án, Lendvay Ábel ez. őrsvezető 1911 márczius 12-én, Gyurkó János csendőr ez. őrsvezető, 1911 április 12-én, Lújár László csendőr ez. őrsvezető, 1911 április 20-án, Budai Pál ez. őrsvezető, 1911 május 8-án, Bakó Károly ez. őrmester, 1911 május 12-én;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Horváth Gusztav ez. őrmester, 1910 október 23-án, Hundl Ferenc ez. őrmester, 1911 január 17-én, Tóth Balázs ez. őrmester, 1911 január 27-én, Kovács János ez. őrmester, 1911 január 30-án, Imbarics János csendőr ez. őrsvezető, 1911 április 11-én;

Villamos és gőzörre berendezett gyár (avórol nem képes olson fiom és jó hangszert állítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azert ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zimbalmó, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb., míg **Rományi** legújabb képes kézikönyvét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Irigye zseket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjazással. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olson. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Szakál János cz. őrmester, 1911 január 9-én, Bujtor Károly cz. őrsvezető, 1911 január 23-án, Bíró Pál csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 29-én, Tóth Antal cz. őrmester, 1911 február 6-án, Paál János cz. őrsvezető, 1911 márczi s 14-én, Szücs János II. cz. őrsvezető, 1911 márczius 15-án, Gulyás Lajos cz. őrsvezető, 1911 márczius 21-én, Csontos Antal cz. őrmester, 1911 márczius 27-én, Pápai Mihály II. csendőr cz. őrsvezető, 1911 márczius 30-án, Pap János II. őrsvezető, 1911 április 2-án, Kettner Lőrincz cz. őrmester, 1911 április 9-én, Vlav Mihály cz. őrmester 1911 április 23-án, Sostaries József cz. őrsvezető, 1911 április 26-án, Pintér Sándor cz. őrmester, 1911 május 8-án, Szél Mihály cz. őrmester, 1911 május 11-én, Buncsi József cz. őrmester, 1911 május 14-én:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Bogáti Péter cz. őrsvezető, 1911 január 31-én, Balog Lajos cz. őrmester, 1911 február 5-én, Nagy József III. csendőr cz. őrsvezető, 1911 február 12-én, Kató Bálint cz. őrsvezető, 1911 márczius 17-én, Gidró Ignác cz. őrmester, 1911 április 17-én, Istvánfi András csendőr cz. őrsvezető, 1911 április 18-án, Pál Mózes cz. őrmester, 1911 április 22-én, Nemes József csendőr cz. őrsvezető, 1911 május 11-én;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Karsai András cz. őrmester, 1910 augusztus 25-én, Marosi Mihály cz. őrsvezető, 1910 október 3-án, Szilágyi József cz. őrsvezető, 1910 november 15-én, Hermann György őrmester, 1910 december 16-án, Kardos Mihály csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 8-án, D. Varga János csendőr cz. őrsvezető, 1911 január 18-án, Orosz János cz. őrmester, 1911 február 13-án, Mandics Imre cz. őrmester és Szikler Ferencz cz. őrsvezető, 1911 február 17-én, Magyar Miklós cz. őrmester, 1911 február 24-én, Ács Sándor cz. őrsvezető, 1911 február 26-án, Szilágyi Lajos csendőr cz. őrsvezető, 1911 április 9-én, Varga József cz. őrmester, április 15-én, Kalik János csendőr cz. őrsvezető, 1911 április 16-án, Konde Simon csendőr cz. őrsvezető, 1911 április 17-én, Hencz Lajos őrsvezető, 1911 május 12-én, Germann Márton cz. őrsvezető, 1911 május 13-án és Tamás József cz. őrsvezető, 1911 május 15-én.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Jánosi István, Andone János, Mundruk Demeter, But János, Mike József, Szegedi Márton, Baksai József, Kovács György, Sutas Mihály, Gáspár István és Gerélt János csendőrök.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Pinterics János, Kiss József, Sztójka Ferencz, Mán Ágoston, Benedik Miklós, Brindzej Mihály, Lipcsák Győző és Zahoránszki Gyula csendőrök.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Szabó János II., Konez Mihály, Zedermann Imre, Baka József, Varga József L., Mladoniczki András, Kálmán József, Balga (réti) János, Nyulász György, Szücs István, Herczeg János, Foltinovicz Mihály, Deák István, Kubriczky Mihály, Kőnczöl Zsigmond, Takács János II., Both István, Harangi Sándor, Simon István, Chnapkó Győző, Danihel Kornél, Chrenkó József, Szabó János IV., Halmes Nándor, Vindis Ferencz, Orsa István, Horváth Sándor II. és Tanczik János csendőrök.

Szives figyelmébe!

Ugy a csendőrség, mint a rendőrség körében évek óta közkedvelt Riesz, volt
:: kiskunhalasi grógyyszerész ::

lábizzadás

elleni kenőcse egyedül csak Szent János gyógyszerár, Budapest. II., Szénatér 1. sz. kapható 1 K 20 fillér beklédése ellenében bármintve. — Utánvéttel 1 korona 75 fillér. — Telefon 42-12.

A valódi híres 200 éves

Pozsonyi Seehofer növény-balzsam

elismert legjobb és legrégibb hásiszer. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok, májbaaj, bélrenyheség, kólika, agyvérzésgegnység, aranyér s hasonló bajtalmak ellen. E kizárólag növényi alka részekből készült szer hatásá ki fogásiatlan és a testre jótékony, enyhe. Számtalan elismerő levél bizonyítja a Pozsonyi Seehofer növény-balzsam jószágát, melynek valódiságát a kék csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügvelünk a Földes László aláírására. Mind-nutt kapható, a hol nincs raktáron, rendeljük a :: ::

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK, gyógyszerár, POZSONY MIHÁLY-UTCZA 49.

1 üveg ára 70 fillér. Utánvéttel 6 üveg 4 K 60 fl.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Belügyminiszter ur által elrendelt új mintájú erkölcsi és vagyoni bizonyítvány raktárunkon már kapható.